

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2008-548

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntahistorian laitos	
Tekijä-Författare-Author Frisk, Matleena			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Tytöt ja pojat 1960-luvun valistusoppaissa ja kaupallisessa nuortenlehdessä : sukupuolidiskurssien muutoksia			
Oppiaine-Läroämne-Subject Talous- ja sosiaalihistoria			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2008-05-12	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 161 s., 5 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksen kohteena ovat sukupuolidiskurssien muutokset 1960-luvulla kahdentyyppisissä nuoria käsittelevissä aineistoissa: Väestöliiton valistusoppaissa vuosilta 1959–1970, 1977 ja 1979 ja Suosikki-lehdessä 1961–1970. Näistä valistusoppaat edustavat institutionalisoitua sukupuolen tietoisien määrittelyn diskurssia ja Suosikki-lehti kaupallista populaarikulttuuria, jolla ei ainakaan 1960-luvun alussa ollut aktiivista päämäärää sukupuolen tuottamisessa. Tutkimus edustaa kvalitatiivista sisällönanalyysia, tutkimusote on diskurssianalyttinen. Aineiston analysoimisessa on hyödynnetty Atlas.ti-ohjelmaa. Tärkeimpinä lähteinä tutkimuksessa on käytetty oppaiden ja Suosikki-lehden lisäksi Väestöliiton vuosikertomuksia ja toimintasuunnitelmia. Tutkimuksen teoreettinen asetelma nojautuu Michel Foucault'n näkemyksiin diskursseista, sukupuolesta ja seksuaalisuuden määrittelyihin liittyvästä vallasta. Tutkimuksessa rakentuvia käsityksiä sukupuolista verrataan myös Judith Butlerin ajatteluun. Tutkimuksessa oletetaan seksuaalisuuden olevan keskeinen sukupuolta koskevien "toutuksien" tuottamisen alue. Tutkimuksessa tarkastelun kohteena ovat molemmat sukupuolet, koska sukupuolten oletetaan muuttuvan suhteessa toisiinsa.</p> <p>Sukupuolta määrittävien ja tuottavien tahojen tarjoamien sisältöjen muuttuminen ja tahojen välisten valta-asemien uudelleenmäärittäminen muuttavat myös sukupuolia. Valistus ja kaupallinen populaarikulttuuri ovat esimerkkejä tällaisista tahoista. Syntyvät kuvat sukupuolista ovat erilaisia ja muuttuvat eriaikaisesti. Sukpuolidiskursseissa nähdään varsinkin valistuksen osalta muutoksen lisäksi myös pitkäikäistä jatkuvuutta. Suosikki-aineistossa näkyy, että populaarikulttuuriin liittyi sukupuolen rajojen asettamiseen liittyvää keskustelua, mutta myös kapinaa tai erottautumista sukupuolen "arveluttavina" pidetyillä puolilla. Kummassakin aineistotyyppissä tulee esiin murrosvaihe suhteessa sukupuolten esittämiseen, Väestöliiton oppaissa vuosien 1965 ja 1967 välillä, Suosikissa vuonna 1968. Vuosikymmenen puolivälissä yliopistomaailmasta alkaneessa keskustelussa seksuaalisuudesta Väestöliiton valistus nähtiin riittämättömänä ja vanhanaikaisena. Liitto reagoi nopeasti tähän yhteiskunnalliseen keskusteluun ja muokkasi sanomaansa. Oppaissa esiaviollista seksuaalisuutta ei enää nähty luonnonvastaisena, vaan olikin luonnollista toteuttaa itseään ja omaa seksuaalisuuttaan. Suhteen oikeuttamista pelkällä rakkaudella ei enää vastustettu, vaan rakkaus kytkettiin vastuun kantamiseen kumppanista. Valistajien aiempaan tytön ihanteeseen kuului seksuaalinen koskemattomuus, tyttö torjui pojan sopimattomat lähestymisyhtyritykset. Kun seksuaalisen koskemattomuuden merkitys tytön ihanteena väheni, poikaa kiellettiin yrittämästä murtaa tytön vastarintaa. Ihanteeksi tuli yhteinen päätöksenteko, luonnollinen seksuaalisuuden toteuttaminen. 1960-luvun loppuvuosina Suosikissa, jolla aiemmin ei ollut aktiivista agendaa seksuaalisuuden alueella, alettiin ottaa kysymyksiin avoimemmin kantaa ja haastaa vanhanaikaisiksi koettuja näkemyksiä. Tyttöjen ujous ja estoisuus muuttuivat ongelmallisiksi Suosikissa, ja tytön tuli olla vapautunut ja uudenaikainen seksuaalisuutensa suhteen. Kuitenkin Suosikissa tyttöjen seksuaalisuuden ilmaisuun liittyvä moraalinen arviointi jatkui. Toisaalta kahden aineistotyyppin diskurssiiviset asemat myös lähestyivät jonkin verran toisiaan. 1960-lukuun liitetty suuri seksuaalisuuden muutos paljastuu läheltä tarkasteltuna muotoutuvan pieninä katkeamina ja muutoksina sukupuolidiskursseissa.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords sukupuoli nuoret seksuaalioppaat seksuaalikasvatus nuortenlehdet Väestöliitto Suosikki			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			